

Výroční zpráva

Rady vlády pro seniory a stárnutí populace

za rok 2024

Rada vlády pro seniory a stárnutí populace (dále jen „Rada“) byla zřízena usnesením vlády ze dne 22. března 2006 č. 288.

Statut Rady byl schválen usnesením vlády ze dne 22. března 2006 č. 288. Poslední aktualizace Statutu byla provedena usnesením vlády ze dne 8. března 2021 č. 264.

Výroční zpráva Rady vlády pro seniory a stárnutí populace za rok 2024

(podle závazné osnovy povinné části výroční zprávy poradního orgánu vlády,
dle usnesení vlády ze dne 20. února 2002 č. 175)

Rada vlády pro seniory a stárnutí populace (dále jen „Rada“) ve své činnosti usiluje o vytvoření podmínek pro zdravé, aktivní a důstojné stárnutí a stáří v České republice a aktivní zapojení starších osob do ekonomického a sociálního rozvoje společnosti v kontextu demografického vývoje. Usiluje o rovnoprávné postavení seniorů ve všech oblastech života, ochranu jejich lidských práv a o rozvoj mezigeneračních vztahů v rodině a ve společnosti – článek 1 Statutu Rady. Její činnosti podrobněji vymezuje článek 2 odst. 2 písm. a) až g) Statutu Rady.

I. Předseda, členky a členové

Dle Statutu Rady, článek 3 odst. 6 se funkční období členů Rady kryje s funkčním obdobím vlády. Během roku 2024 fungovala v ČR vláda Petra Fialy (předsedou vlády byl Petr Fiala jmenován 28. listopadu 2021, členové jeho vlády byli jmenováni 17. prosince 2021).

Dle usnesení vlády ze dne 17. června 2019 č. 436, o změně Statutu Rady vlády pro seniory a stárnutí populace a usnesení ze dne 8. března 2021 č. 264, je předsedkyní či předsedou Rady ministryně či ministr práce a sociálních věcí, a to z titulu své funkce. V roce 2024 byl předsedou Rady Ing. Marian Jurečka. Místopředsedkyněmi Rady byly v roce 2024 paní vrchní ředitelka Sekce rodinné politiky a sociálních služeb MPSV Mgr. Bc. Zdislava Odstrčilová a Mgr. Klára Šimáčková Laurenčíková, vládní zmocněnkyně pro lidská práva. V průběhu roku 2024 fungovala Rada ve složení roku 2023, nově byla jmenována Mgr. Tereza Hejlová, MBA, za Svaz průmyslu a dopravy ČR a dále za Výbor pro sociální politiku Senátu Parlamentu České republiky MUDr. Lumír Kantor, Ph.D.

Rada má celkem 29 členů, kterými jsou předsedkyně či předseda Rady, místopředsedkyně Rady a další členové. V Radě jsou zastoupena následující ministerstva dopravy, financí, pro místní rozvoj, školství, mládeže a tělovýchovy, vnitra, zdravotnictví, životního prostředí. Dále jsou v Radě zastoupeni: místopředseda ČSÚ, zástupci zaměstnanců, zaměstnavatelů, výborů pro sociální politiku Poslanecké sněmovny a Senátu, samosprávy, zdravotních pojišťoven, odborné veřejnosti, seniorských organizací a nestátních neziskových organizací. Složení Rady vytváří předpoklad pro spolupráci v oblastech působnosti Rady.

Složení Rady roku 2024

	členka či člen	pozice v Radě	členství
1	Ing. Marian Jurečka	předseda Rady; ministr MPSV	01.01.2022
2	Mgr. Bc. Zdislava Odstrčilová	místopředsedkyně Rady, vrchní ředitelka sekce rodinné politiky a sociálních služeb MPSV	03.05.2022
3	Mgr. Klára Šimáčková Laurenčíková	místopředsedkyně Rady; zmocněnkyně vlády pro lidská práva Úřad vlády ČR	26.07.2022
4	Ing. Mgr. Venuše Škampová	ředitelka odboru zdravotní péče, pověřená zast. náměstkou pro zdravotní péči Ministerstvo zdravotnictví	26.07.2022
5	Ing. Karel Tyll	vrchní ředitel sekce veřejné rozpočty Ministerstva financí	26.07.2022
6	RNDr. Josef Postránecký	státní tajemník v Ministerstvu vnitra	26.06.2020
7	prof. PaedDr. Radka Wildová, CSc.	vrchní ředitelka sekce vysokého školství, vědy a výzkumu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy	26.07.2022
8	Mgr. Leona Gergelová Šteigrová, Ph.D.	vrchní ředitel sekce veřejného investování, výstavby a sociálního začleňování Ministerstva pro místní rozvoj	11.11.2022
9	Mgr. Martin Vavřina	státní tajemník Ministerstva dopravy	26.07.2022
10	Mgr. Lucie Sršňová	zástupkyně Ministerstva životního prostředí	22.09.2020
11	Mgr. Jana Hanzlíková	zástupkyně Výboru pro sociální politiku Poslanecké sněmovny PČR	26.07.2022
12	MUDr. Lumír Kantor, Ph.D.	zástupce Výboru pro sociální politiku Senátu PČR	05.12.2024
13	Mgr. Ing. Martin Zelený, Ph.D.	zástupce Českého statistického úřadu	26.07.2022
14	Mgr. Ivo Slavotínek	zástupce Asociace krajů ČR	09.06.2021
15	Mgr. Jakub Rychtecký	zástupce Svazu měst a obcí ČR	26.07.2022
16	JUDr. Vít Samek	zástupce Českomoravské konfederace odborových svazů	19.04.2004
17	Mgr. Petr Hanuš	zástupce Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR	26.07.2022
18	Mgr. Tereza Hejlová, MBA	zástupce Svazu průmyslu a dopravy ČR	10.04.2024
19	MUDr. Helena Sajdllová	zástupce Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR	05.09.2018
20	Ing. Darina Ulmanová, MBA	Zástupce Svazu zdravotních pojišťoven ČR	09.06.2014
21	Mgr. Iva Kuchyňková	zástupce odborné veřejnosti – Charita České republiky	11.11.2022
22	MUDr. Katarína Bielaková, Ph.D., MBA	zástupce odborné veřejnosti – Fakultní nemocnice Brno	26.07.2022
23	PhDr. Jindřich Kadlec	zástupce odborné veřejnosti – Česká asociace pečovatelské služby, z.s.	09.06.2014
24	MUDr. Zdeněk Kalvach, CSc.	zástupce seniorské organizace – Život 90, z.ú.	26.07.2022
25	Ing. Lenka Desatová	zástupce seniorské organizace – Rada seniorů České republiky, z.s.s	26.07.2022
26	Jana Ouředníčková	zástupce seniorské organizace – Senioři České republiky, z.s.	26.07.2022
27	Bc. Vlastimila Faiferlíková	zástupce nestátní neziskové organizace – TOTEM, z.s.	09.06.2014
28	doc. MUDr. Iva Holmerová, Ph.D.	zástupce nestátní neziskové organizace – Česká alzheimerovská společnost, o.p.s.	19.06.2006
29	Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA	zástupce nestátní neziskové organizace – Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky, o.s.	27.08.2007

II. Sekretariát Rady vlády pro seniory a stárnutí populace

Funkci sekretariátu Rady vlády pro seniory a stárnutí populace (dále jen „Rada“) vykonávalo Oddělení koncepce rodinné politiky a služeb péče o děti. Vedoucí sekretariátu Rady byla Mgr. Jiřina Kunášková. Vedoucí sekretariátu v souladu s pokyny předsedy Rady řídila činnost sekretariátu a odpovídala za plnění jeho úkolů. Funkci tajemnice Rady vykonávala v roce 2024 Mgr. Jana Řeháková Fučíková.

Sekretariát na základě Statutu Rady a pokynů předsedy a místopředsedkyň Rady zpracovává odborné podklady pro jednání Rady, organizačně zabezpečuje činnost Rady (připravuje zasedání Rady, pořizuje zápisy ze zasedání, zveřejňuje informace o činnosti Rady na internetových stránkách MPSV, zpracovává materiály pro jednání vlády na základě doporučení Rady, připravuje výroční zprávy o činnosti Rady atd.).

III. Přehled činnosti – zasedání Rady

V roce 2024 se Rada sešla třikrát, a to na 53., 54. a 55. zasedání.

Program 53. zasedání Rady (9. května 2024)

- 1) Zahájení Rady, administrativní záležitosti vč. přivítání nové členky a hostky
- 2) Schválení programu, schválení zápisu z 52. zasedání a Výroční zprávy z činnosti Rady za rok 2023
- 3) Cena Rady pro rok 2024 – informace a schválení vyhlášení
- 4) Pracovní skupina pro seniory a otázky stárnutí – informace
- 5) Demografické změny seniorské populace – prezentace ČSÚ
- 6) Reformy dávkového systému a změny související se zákonem o sociálních službách – prezentace MPSV
- 7) Aktuality MPSV – dotazy
- 8) Diskuse, závěr

Program 54. zasedání Rady (14. listopadu 2024)

- 1) Zahájení Rady, administrativní záležitosti vč. přivítání nových hostů
- 2) Schválení programu, schválení zápisu z 53. zasedání
- 3) Význam jídla ve vyšším věku – prezentace PhDr. Evy Ferrarové, Ph.D., Mgr. et Mgr. Marcely Petrové Kafkové, Ph.D.
- 4) Metodika – Široká definice a typologie seniorského abusu - prezentace Mgr. Lucie Vidovičové, Ph.D. za autorský tým
- 5) Aktuality MPSV – dotazy
- 6) Diskuse, závěr

Program 55. zasedání Rady (16. prosince 2024)

- 1) Zahájení Rady, administrativní záležitosti
- 2) Schválení programu, schválení zápisu z 54. zasedání
- 3) Kvalita života seniorů 80+, možnosti jejich společenského vyžití, význam spolupráce místních samospráv s touto skupinou nejstarších občanů, vytváření podmínek pro jejich veřejnou činnost – pozitivní vliv na jejich zdraví prezentace Jany Ouředníčkové, Senioři ČR
- 4) Aktuality MPSV – dotazy

- 5) Plán činnosti na rok 2025
- 6) Diskuse, závěr

IV. Výstupy – obsah zasedání Rady, Cena Rady, prezentace činnosti

53. zasedání Rady (9. května 2024)

Zasedání zahájila místopředsedkyně Rady, paní Mgr. Bc. Zdislava Odstrčilová, která přivítala přítomné členy a hosty, včetně nové členky paní Mgr. Terezy Hejlové, MBA a nového stálého hosta paní Mgr. Ilonu Štorovou, která je předsedkyní Age management, z.s.. Jedním z hlavních bodů programu bylo schválení vyhlášení Ceny Rady pro rok 2024, včetně navržených témat a kategorií, což bylo jednomyslně podpořeno všemi přítomnými členy. Dále byla představena činnost Pracovní skupiny pro seniory a otázky stárnutí, která byla ustanovena v červenci 2022. Tato skupina se aktivně podílela na přípravě Akčního plánu k naplnění Strategického rámce přípravy na stárnutí společnosti na období 2023-2025, který byl vládou schválen dne 29. listopadu 2023. V rámci zasedání byly také prezentovány demografické změny seniorské populace, které byly podloženy daty Českého statistického úřadu. Prezentace ukázala na rostoucí podíl seniorů v populaci a zdůraznila potřebu přizpůsobení politiky a služeb těmto změnám. Dále byla diskutována prezentace, pana Mgr. Pavla Poláka, ředitele Odboru koncepce sociálních služeb a sociální práce (MPSV), ve které představil změny související se zákonem o sociálních službách. Také byly prezentovány změny související s reformou dávkového systému. Tuto problematiku přednesla paní Mgr. Kateřina Jirková, ředitelka Odboru nepojistných sociálních a rodinných dávek. V rámci této prezentace byly představeny plánované změny, které mají za cíl zvýšit transparentnost a efektivitu sociálních dávek. Členové Rady vyjádřili své názory a připomínky k těmto tématům, přičemž se zaměřili na potřebu legislativního posílení ochrany seniorů před násilím a zneužíváním. K tomuto účelu byla zřízena pracovní skupina s názvem Problematika bezpečí a práva starších lidí v souvislostech, která se bude zabývat návrhem metodiky výzkumu RESTABUS, jež bude představena na příštím zasedání. *(Zasedání trvalo přes 2 hodiny)*

54. zasedání Rady (14. listopadu 2024)

Zasedání vedla místopředsedkyně Rady Mgr. Bc. Zdislava Odstrčilová. Přivítala nové stálé hosty Rady, paní Mgr. Lucii Vidovičovou, Ph.D. za Výbor pro práva starších lidí rady vlády pro lidská práva Úřadu vlády a dále JUDr. Miroslava Frýdka, Ph.D. et Ph.D. za Veřejného ochránce práv. Hlavním bodem programu byla prezentace na téma Význam jídla ve vyšším věku, kterou přednesly PhDr. Eva Ferrarová, Ph.D. (Univerzita Karlova) a Mgr. et Mgr. Marcela Petrová Kafková (Masarykova univerzita). Prezentace byla zaměřena na důležitost kvalitní stravy pro seniory a její vliv na zdraví a kvalitu života. Diskutovalo se o potřebě zlepšení podmínek stravování v sociálních službách, včetně vhodného servírování a přizpůsobení jídelníčku potřebám seniorů. Dalším bodem byla prezentace od Mgr. Lucie Vidovičové, Ph.D. na téma Příprava na stárnutí jako společenské a politické zadání, zaměřená na problematiku seniorského abusu (EAN). Byla zdůrazněna potřeba ochrany práv starších osob a doporučení Rady Evropy z roku 2014, která se týkají nediskriminace, autonomie, účasti, ochrany před násilím a zneužíváním, sociální ochrany a zaměstnanosti. V rámci diskuse byly vneseny dotazy týkající se kognitivních poruch a jejich vlivu na ohrožení seniorů. Místopředsedkyně Mgr. Bc. Zdislava Odstrčilová informovala o plánech Ministerstva práce

a sociálních věcí pro činnost Rady na rok 2025 a vyzvala členky a členy, aby zasílali další návrhy témat k jednání. (*Zasedání trvalo 2 hodiny.*)

55. zasedání Rady (16. prosince 2024)

Zasedání zahájila místopředsedkyně Rady Mgr. Bc. Zdislava Odstrčilová, která přivítala přítomné členy a hosty, vč. nově jmenovaného člena MUDr. Lumíra Kantora, Ph.D. za Výbor pro sociální politiku Senátu PČR. Na zasedání Rady vystoupila paní Jana Ouředníčková za spolek Senioři ČR na téma kvality života seniorů 80+, možnosti jejich společenského využití, význam spolupráce místních samospráv s touto skupinou nejstarších občanů, vytváření podmínek pro jejich veřejnou činnost – pozitivní vliv na jejich zdraví. Ve svém vystoupení se zaměřila na zkušenosti a doporučení, přičemž zdůraznila potřebu podpory stávajících seniorských spolků s právní jistotou a podporu vzniku nových seniorských spolků. Diskutovalo se také o tématu dobrovolnictví a jeho vývoje v průběhu času. Po prezentaci byla otevřena diskuse, ve které členové Rady vznesli dotazy a podněty k tématu. Na zasedání Rady měl příspěvek také pan Ing. Jan Mikulecký, Ph.D., ředitel Odboru kybernetické bezpečnosti, který se podělil o novinky týkající se kyberbezpečnosti. Na závěr své prezentace požádal o šíření letáku, který byl vytvořen na uvedené téma. Paní Mgr. Lenka Desatová informovala o seriálu, který vytvořila s kolegy z Rady seniorů ČR, z.s.s na téma bezpečnosti seniorů, včetně kyberbezpečnosti a vyjádřila zájem o konzultaci s panem Ing. Janem Mikuleckým, Ph.D.. Paní Mgr. Lucie Vidovičová, Ph.D. dodala, že bude probíhat brainstorming aktérů na stále pracovní skupině UNECE. Požádala o aktivní participaci členů Rady na nové Strategii 2026+. Dále byla projednáván návrh plánu činnosti Rady na rok 2025. Na závěr zasedání paní místopředsedkyně Mgr. Bc. Zdislava Odstrčilová informovala, že na příštím setkání Rady bude projednána Zpráva o plnění Akčního plánu k naplnění Strategického rámce přípravy na stárnutí společnosti na období 2023-2025. (*Zasedání trvalo 2 hodiny.*)

Plné verze zápisů ze zasedání vč. příloh jsou k dispozici zde: <https://www.mpsv.cz/web/cz/zapisy-ze-zasedani-rady>.

Cena Rady vlády pro seniory a stárnutí populace

V rámci svých aktivit oceňuje Rada pravidelně osobnosti, organizace a další subjekty za významný přínos ke zvýšení kvality života seniorů a k řešení problematiky stárnutí a stáří.

V roce 2024 se konal desátý ročník soutěže. Slavnostní předání ocenění proběhlo na Fóru aktivního stárnutí dne 30. září v Praze, které se konalo u příležitosti mezinárodního dne seniorů. Cena byla udělena ve čtyřech kategoriích.

Prezentace a dokumenty na webových stránkách

Informace o Radě a o její činnosti jsou průběžně zveřejňovány a aktualizovány na internetových stránkách MPSV: <https://www.mpsv.cz/rada-vlady-pro-seniory-a-starnuti-populace>. Stránky Rady zahrnují informace o členských a členech Rady, dokumenty týkající se činnosti Rady (Statut, Jednací řád, zápisy ze zasedání, Výroční zprávy atd.), koncepční a další dokumenty a informace z oblasti v působnosti Rady.

V. Rozdělení dotací

Netýká se Rady vlády pro seniory a stárnutí populace.

VI. Zahraničí

Rada není členem žádné mezinárodní instituce. Její sekretariát spolupracuje s mezinárodními organizacemi (účast na jednání Otevřené pracovní skupiny pro stárnutí OSN, reportování o plnění Madridského plánu), připravuje stanoviska k problematice stárnutí populace pro mezinárodní organizace (OSN, EU, Rada Evropy, OECD a další). Její sekretariát spolupracuje se zahraničními partnery zejména v rámci pořádání konferencí či přípravy stanovisek k problematice stárnutí populace.

VII. Výdaje v Kč za sledovaný rok

Náklady na činnost Rady včetně jejího sekretariátu jsou hrazeny z rozpočtu MPSV. Funkci sekretariátu Rady vykonává Oddělení koncepce rodinné politiky a služeb péče o děti, rovněž v rámci své další činnosti. V rámci běžných provozních výdajů ministerstva jsou hrazeny náklady na občerstvení a administrativní činnost (telefon, tisk materiálů apod.), a to bez účetního rozlišení, zda jde o činnost ve prospěch Rady nebo MPSV. Jednání Rady se konají v prostorách MPSV. Členové Rady nemají nárok na odměnu za výkon funkce, jedná se o veřejnou funkci.

VIII. Plán činnosti a rozpočet

Plán činnosti na rok 2025:

- Plnění Akčního plánu k naplnění Strategického rámce přípravy na stárnutí společnosti na období 2023-2025 (MPSV)
- Legislativní ochrana seniorek a seniorů – příprava nové legislativy (Výbor pro práva starších lidí/pracovní skupina Problematika bezpečí a práva starších lidí v souvislostech)
- Duševní zdraví seniorů – co brání seniorům v péči o duševní zdraví, překážky a jejich překonávání – prevence a péče o duševní zdraví při přechodu do seniorského věku – suicidalita seniorů jako závažný problém vyššího věku – data Linky seniorů, prezentace Elpida
- Plán rozvoje geriatric, představení Národního plánu od České geriatrické a gerontologické společnosti, FN Brno
- Neformální pečující, aktuální výstupy dotazníkového šetření projektu MPSV Podpora a zvyšování kvality služeb v oblasti péče a sladování pracovního a rodinného života (projekt Sladění), šetření MPSV na téma neformální pečující
- Zpráva o činnosti Pracovní skupiny pro seniory a otázky stárnutí Rady (MPSV) – příprava státu na stárnutí pohledem jednotlivých resortů, institucí a organizací a případná doporučení Radě/podklady pro zasedání
- Informace o projektu MPSV a jeho průběžných výsledcích Podpora procesu deinstitucionalizace a transformace sociálních služeb v České republice (projekt Transformace)

- Informace o projektu MPSV Podpora implementace koordinovaného přístupu v systému poskytování sociální ochrany v ČR (projekt Koordinovaného přístupu)
- Informace o projektu MPSV Zvýšení efektivity systému sociálních služeb (projekt Efektivizace)
- Informace o projektu Podpora sociální bydlení (MPSV)
- Dobrovolnictví seniorů
- Role sociálních odborů v péči o starší občany
- Téma komerčního pojištění dlouhodobé péče tzv. soběstačnosti
- Aktuální témata sociální politiky, vč. nového Strategického rámce přípravy na stárnutí společnosti 2026+ (sdělení harmonogramu)

V souvislosti se zmíněným plánem činností se Rada v roce 2025 sejde minimálně třikrát, v plánu je opět předání Ceny Rady vlády pro seniory a stárnutí populace. Náklady na činnost Rady budou hrazeny z běžného rozpočtu MPSV.

Výroční zpráva za rok 2024 byla projednána a schválena na 56. zasedání Rady vlády pro seniory a stárnutí populace konaném 03. 04. 2025.